

BESLUT

SB 427/08

2008-05-26

Dnr: 46-48/08,
56/08, 64/08-20**SAKEN**

Plus, SVT1, 2008-01-15, inslag om en installation av ett värmesystem; fråga om saklighet, opartiskhet och respekt för privatlivet

BESLUT

Inslaget fälls. Granskningsnämnden anser att det strider mot kravet på saklighet i SVT:s sändningstillstånd.

FÖRELÄGGANDE

Sveriges Television ska på lämpligt sätt offentliggöra nämndens beslut.

INSLAGET

Inslaget handlade om en installation av ett värmesystem i en villa. Programledaren inledde med att säga: "Okej, vi ska säga så här att A och B i Örnsköldsvik, de sitter verkligen på pottkanten efter trassel med en rörmokare. De var tvungna att minska elkostnaderna och därför drog de in ett vattenburet värmesystem. Det gjorde de före sommaren, men än har det inte ens kommit igång och anledningen är slarv, felaktigheter och en konflikt mellan rörmokaren å ena sidan och A och B på den andra." Därefter intervjuades A som berättade om att installationen inte färdigställts och att det arbete som utförts hittills varit felaktigt. A berättade även om det, enligt hans uppfattning, dåliga bemötande de fått när de påtalat felen för det företag som ansvarat för installationen. Det framkom att en besiktningsman hade tittat på installationen. A återgav besiktningsmannens reaktion med följande ord: "Första presskopplingen han tittat på så sa han, att så här ska det ju inte vara, det här godkänner jag inte alls. Han dömde ut värmedragningen här i kåken och nere i källaren tyckte han att det var det värsta han någonsin hade sett." Programledaren sa: "Ja, den besiktning som är gjord hemma hos A och B

visar till exempel på felaktigt gjorda presskopplingar. Systemet är inte provtryckt och det är fel avstånd mellan flera kopparrör. C på Energicentra, det är alltså han som har gjort jobbet, han säger att påpekandena som finns i besiktningsprotokollet inte har någon som helst betydelse för funktionen. Han säger också att han inte kommer att återuppta jobbet hos A och B och han säger att han ser fram emot en prövning i tingsrätten. Jag är hundra procent säker på att jag vinner, säger C på Energicentra till oss. Alltså, det här är ju en oerhört knepig situation för A och B. Vad kan de göra?” Därefter intervjuade programledaren en jurist på Villägarnas Riksförbund, D, och följande dialog utspelade sig: (Pgl) - Men, det är ju så märkligt det här. Halva jobbet är så att säga gjort, men alltså anslutningen till själva värmekällan är inte gjord. Kan en hantverkare bara lämna det hela och sen säga, jag skiter i det här? (D) - Det låter ju jättekonstigt, utan anledning så. Har man beställt ett arbete att det ska kopplas in då, då ska hela arbetet göras förstås. (Pgl) – Men alltså, anser du... eller jag skulle vilja säga så här, vem är det som har ansvar för att systemet kommer igång? (D) - Ja, har man beställt en fullständig tjänst av en hantverkare, då är det ju hantverkaren som har ansvar för det. (Pgl) - Så det är hantverkaren alltså? (D) - Ja, ja.

ANMÄLNINGARNA

Fem anmälare, varav en är C, anser att installationen redovisats på ett osakligt, ensidigt och partiskt sätt och att C förtalats. Innan inslaget sändes hade redaktionen fått kännedom om fakta kring installationen som inte redovisades i inslaget. Enligt parternas överenskommelse skulle kostnaderna hållas nere och kunden var införstådd i att arbetet därför inte skulle utföras av en utbildad rörmokare. Kunden hade utfört delar av installationen själv och själv orsakat delar av de felaktigheter som besiktningsmannen anmärkt på. Det var fråga om en delad entreprenad till självkostnadspris på löpande räkning. D:s uttalanden om de regler som gäller för fullständig entreprenad var inte relevanta för den aktuella situationen. När konflikten uppstod avbröts installationen. Bilderna i inslaget visar ett provisoriskt uppsatt system. Bristerna i systemet har därför en helt naturlig förklaring. SVT omnämnde företaget som Energicentra i inslaget, trots att det blivit uppmärksammat på att företagets korrekta firma var Grävinnans Maskinservice. Företaget blev inte kontaktat av SVT för en kommentar. Det var anställda hos företaget som uppmärksammade att delar av inslaget var utlagt på *Plus* webbplats morgonen den 15 januari 2008. Företaget skickade sitt genmäle till redaktionen samma dag. I inslaget gavs felaktigt intrycket att företagets uppgifter lämnats muntligt.

PROGRAMFÖRETAGETS YTTRANDE

Sveriges Television (SVT) anser att inslaget inte strider mot kraven på saklighet och opartiskhet och anför följande. Inslaget ingick som en del i ett block med två inslag med olika exempel på vvs-installationer i villor. En jurist från Villaägarnas Riksförbund kommenterade de juridiska frågorna i båda inslagen. Installatören C inbjöds av redaktionen den 10 januari att i samband med inspelningen av programmet delta i en intervju, som skulle sändas oklippt. Han erbjöds att få frågorna i förväg. Han avböjde dock att medverka. Han tackade också nej till att få kommentera kritiken i en avannons. Trots detta beslöt redaktionen att återge synpunkter som C förmedlat till redaktionen. Den aktuella vvs-firman kallas i inslaget Energicentra. SVT vill påpeka att företaget kallas Energicentra såväl på sin hemsida som i e-postadressen. Det som inte berättades i inslaget var att C, på grund av brist på rörmokare, gav företagets snickare i uppdrag att tillsammans med kunden installera vattenburen värme i kundens villa. SVT anser inte att utelämnandet av denna uppgift innebär att inslaget strider mot kravet på saklighet.

C har fått tillfälle att yttra sig över SVT:s yttrande men inte hörts av.

AKTUELLA BESTÄMMELSER

Enligt 5 § i SVT:s sändningstillstånd ska programverksamheten bedrivas opartiskt och sakligt samt med beaktande av att en vidsträckt yttrande- och informationsfrihet ska råda i televisionen. Kravet på opartiskhet innebär enligt Granskningsnämndens praxis att om allvarlig kritik riktas mot en klart utpekad part ska den kritiserade få bemöta eller kommentera kritiken. Som regel ska detta ske i samma program eller inslag, antingen genom att den kritiserade själv medverkar eller genom att en kommentar från honom eller henne redovisas. Kravet på saklighet innebär främst att uppgifter som är av betydelse för framställningen ska vara korrekta och att framställningen inte får vara vilseledande, till exempel genom att väsentliga uppgifter utelämnas.

Enligt 6 § i SVT:s ska den enskildes privatliv respekteras i programverksamheten om inte ett oavvisligt allmänt intresse kräver annat. Bestämmelsen är avsedd att ge skydd för den personliga integriteten. Den tillämpas även i fall med namnpublicering vid brott eller misstanke om brott.

GRANSKNINGSNÄMNDENS BEDÖMNING

Saklighet

Avtalet mellan parterna

Granskningsnämnden anser att det av inslaget inte framgick att det rörde sig om en så kallad delad entreprenad där beställaren skulle utföra delar av

arbetet själv. Tvärtom redovisades i inslaget en situation där hantverkaren inte utfört en fullständig tjänst. Enligt Granskningsnämndens mening borde SVT ha redogjort för parternas syn på den överenskommelse som gjorts och bett den medverkande experten kommentera rättsläget för A och B:s faktiska situation. Inslaget i denna del var vilseledande och strider därför mot kravet på saklighet.

Omnämmandet av företaget som Energicentra

Granskningsnämnden finner utrett att det i ärendet aktuella företaget bland annat på sin webbplats benämner sig Energicentra. Granskningsnämnden anser mot denna bakgrund att SVT inte överträtt bestämmelsen om saklighet genom att omnämna företaget som Energicentra.

Opartiskhet

SVT har uppgett att C erbjudits att medverka i inslaget men tackat nej. C har inte bestridit SVT:s uppgifter. Till följd härav och då programledaren delvis redogjorde för C:s inställning i inslaget anser Granskningsnämnden att det inte strider mot kravet på opartiskhet.

Respekt för privatlivet

Granskningsnämnden anser inte att C framställdes på ett sådant sätt i inslaget att det uppkom ett intrång i hans privatliv.

Detta beslut har fattats av Kerstin Calissendorff, Maria Edström, Per Frankelius, Annika Åhnberg, Henrik Jermsten och Pia Brandelius efter föredragning av Lottie-Ann Lindström.

På Granskningsnämndens vägnar

Kerstin Calissendorff

Lottie-Ann Lindström